

29.10.2023

לכבוד  
השרה להגנת הסביבה, גב' עידית סילמן  
מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה, מר גיא סמט

### הנדון: הקטנת סיכונים מאתרי פסולת בסמוך ליישובים בעלי סיכון גבוה בעת מלחמה

בשם הארגונים הח"מ, ונוכח מצב החירום השורר בכלל אזורי הארץ, אנו מבקשים להפנות את תשומת ליבכם לצורך להסיר מפגעי פסולת – אתרי פסולת פיראטיים ותחנות מעבר לא-מוסדרות, המצויים בהיקפים נרחבים בשטחים פתוחים הסמוכים ליישובים ולאזורי מגורים, הן ביישובי הדרום והן בצפון, ואשר נוכח מצב החירום, גדל פוטנציאל הסיכון שבהם, לכדי התלקחות וגרימת שריפות במימדים נרחבים, הכל כפי שיפורט להלן:

1. לאחרונה, ונוכח מצב החירום, במהלכו יישובים רבים נתונים תחת איום מטחי הטילים, התממש אחד האיומים המוכרים, כאשר ביום 31.10.2022 תחנת מעבר לפסולת באזור הקריות הסמוך למתחם התעשייה הפטרוכימית בחיפה, נפגע משרידי טיל שיורט, דבר אשר גרם לשריפה גדולה, וזיהום אוויר קשה.
2. בהתאם לנתוני המפלי"ס לשנת 2022, נגרמו 9,144 שריפות של פסולת, אשר מהווים את המקור ל 76% מפליטת החומרים המסרטנים. נוסף על-כך, שריפות אלו הן המקור לפליטת כשליש מחלקיקי הזיהום הזעירים שנמצאים באוויר – תערובת של מזהמים החודרת לעומק מערכת הנשימה וגורמת לה לנזקים. שריפה של פסולת היא שריפה שקשה מאד לכבות אותה, והיא יוצרת סיכונים גבוהים להתפשטות אש וסיכון יישובים שלמים.
3. הנה כי כן, הגם שחומרת הנזקים הסביבתיים והבריאותיים הנגרמים כתוצאה משריפת פסולת ידועה לכם, הרי שנוכח התגברות החשיפה של אתרי הפסולת לסיכונים בימים אלה, והחשש שהדבר יוביל לפגיעה רחבה יותר בחייה של אוכלוסייה אזרחית, נדרשת דווקא בימים אלה היערכות חירום להקטנת הסיכון הטמון באתרי הפסולת.
4. נציין כי מדיווחים המתקבלים מרשויות מקומיות רבות עימן אנו מצויים בקשר, עולה תמונה על תקלות בתפעול שוטף של מנגנון פינוי הפסולת, בעיקר בשל מחסור בכוח-אדם, כתוצאה ממצב החירום. מציאות זו עשויה להרחיב משמעותית את היקפי הפסולת שאינה מפונה באופן סדיר, ומכאן גם להגביר את הסיכון הטמון בהם בעתות מלחמה.
5. אשר על-כן, אנו פונים אליכם בדרישה לפעול להקצאת משאבי חירום, אשר יאפשרו לרשויות המקומיות לפעול לצורך מניעת הצטברות של כמויות פסולת גדולות בתוך היישובים ומסביב להם, ובאתרי איסוף פסולת מקומיים ואזוריים, וכן יאפשרו להן לשאת בעלויות של פינוי לאתרים מוסדרים ובכך למנוע סיכון לפגיעה בחיי אדם ובטבע.
6. לטיפולכם.

עו"ד ג'מילה הרדל, מנהלת עמותת אזרחים למען הסביבה  
עו"ד עמית ברכה, מנכ"ל אדם טבע ודין  
עו"ד דבי גילד-חיו, מקדמת מדיניות וחקיקה - האגודה לזכויות האזרח בישראל  
עו"ד אמירה עראף, מנהלת המחלקה לצדק סביבתי, אגודת הגליל